

Sygn. akt VU 6289/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku C. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania C. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 18 września 2014r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu C. S. prawo do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt V U 6289/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 września 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił C. S. prawa do emerytury, z uwagi na brak wymaganego stażu 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) **Fabryce (...) w okresie od 15 października 1990 roku do 31 grudnia 1998 roku** (tj. 8 lat i 6 dni) na stanowisku mechanik urządzeń cieplnomechanicznych (układów hydraulicznych, mechanik urządzeń cieplnych, operator kotłów – prace wykonywane na stanowisku hydraulik), ponieważ stanowiska te nie znajdują potwierdzenia w Zarządzeniu Ministra przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku (wykaz A, dział II poz. 1, pkt 34).

W dniu 16 października 2014 roku, odwołanie od powyższej decyzji złożył C. S., wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury, poprzez zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 15 października 1990 roku do 31 grudnia 1998 roku zgodnie ze świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie powielając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

wnioskodawca C. S., urodzony (...), złożył w dniu 22 sierpnia 2014 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt emerytalnych).

C. S. na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 30 lat i 14 dni, w tym **12 lat i 7 miesięcy dni pracy w szczególnych warunkach**. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres zatrudnienia od 2 grudnia 1976 roku do 30 czerwca 1989 roku na stanowisku monter aparatów i układów hydraulicznych w (...) wT. (dowód: decyzja z dnia 18 września 2014 roku k. 16 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie k. 4-5 akt).

Zgodnie z treścią świadectwa pracy, C. S. w okresie **od dnia 15 października 1990 roku do dnia 18 grudnia 2008 roku** był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T. na stanowisku hydraulika (w okresie od 15 października 1990 roku do dnia 31 marca 2000 roku) i spawacz (w okresie od 1 kwietnia 2000 roku do 18 grudnia 2008 roku) (dowód: świadectwo pracy z dnia 18 grudnia 2008 roku k. 4 akt osobowych część A).

(...) Spółka z o.o. w T. zajmowała się produkcją tkanin w tym m.in. filców. Był to ogromny samowystarczalny zakład, w którym znajdowało się kilka samodzielnych oddziałów tj.: wykańczalnia, tkalnia, czy przędzalnia. Zatrudnieni tam pracownicy do swojej pracy wykorzystywali parę wodną i wodę, które doprowadzane były do tych oddziałów siecią rurowymi.

C. S. w okresie od dnia 15 października 1990 roku do dnia 31 marca 2000 roku zatrudniony był w dziale utrzymania ruchu i inwestycji. Wnioskodawca zajmował się wykonywaniem napraw oraz sprawował bieżącą kontrolę rurowości i pomp, które usytuowane były na oddziałach w zakładzie i które doprowadzały wodę oraz parę wykorzystywaną do produkcji. Obowiązki wnioskodawcy polegały na wymianie rurowości, naprawie odwadniaczy, pomp, zbiorników, które znajdowały się na wszystkich oddziałach, gdzie pracownicy pracowali w bardzo wysokich temperaturach. Ponadto swoją pracę wnioskodawca wykonywał również na Oddziale Kotłowni, gdzie znajdowały się kotły przemysłowe parowe. Kotły te zaopatrywały przedsiębiorstwo w parę niezbędną do produkcji tkanin. Wnioskodawca zajmował się bieżącą konserwacją oraz naprawą (pracami remontowo-budowlanymi) tych kotłów przemysłowych oraz instalacji i urządzeń, które były w kotłowni. Wnioskodawca dbał o to, aby wszystkie urządzenia znajdujące się w kotłowni były sprawne i były w ruchu (dowód: umowa o pracę k. 6 akt osobowych część B, angaże k. 7-22 akt osobowych część B, zeznania świadka Z. P. protokół rozprawy z dnia 16 czerwca 2015 roku nagranie od minuty 3.45 do minuty 7.15, zeznania świadka M. S. protokół rozprawy z dnia 16 czerwca 2015 roku nagranie od minuty 7.28 do minuty 11.40, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 16 czerwca 2015 roku nagranie od minuty 12.10 do minuty 15.10).

(...) Spółka z o.o. wT. **wystawiła wnioskodawcy w dniu 11 sierpnia 2014 roku świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych**, w którym wskazała, że w okresie zatrudnienia od 15 października 1990 roku do 18 grudnia 2008 roku wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace: przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych w okresie **od 15 października 1990 roku do 31 marca 2000 roku** – na stanowisku hydraulika – **wykaz A, dział II poz. 1 pkt 34** oraz prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym w okresie od 1 kwietnia 2000 roku do 18 grudnia 2008 roku na stanowisku spawacz – **dział XIV, poz. 12, pkt 1** (dowód: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 11 sierpnia 2014 roku k. 8 akt emerytalnych).

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył, co następuje:

odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżety państwa.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym

stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnosnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

W będącej przedmiotem osądu sprawie, **wnioskodawca dysponował świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach** wystawionym przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w T. w dniu 11 sierpnia 2014 roku potwierdzającym, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace: przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych w okresie od 15 października 1990 roku do 31 marca 2000 roku – na stanowisku hydraulika – wykaz A, dział II poz.1pkt 34 oraz prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym w okresie od 1 kwietnia 2000 roku do 18 grudnia 2008 roku na stanowisku spawacz – dział XIV, poz. 12, pkt 1. Dysponowanie przez wnioskodawcę świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach, potwierdzającym jego charakter pracy w szczególnych warunkach, nie wyklucza jednak możliwości jego zakwestionowania przez organ rentowy. Świadectwo pracy nie jest bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., nie korzysta zatem z domniemania prawdziwości i autentyczności, a tylko dokumentem prywatnym i jako taki stanowi jedynie dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte (art. 245 k.p.c.). Świadectwo pracy samo przez się nie tworzy zatem praw podmiotowych, ani ich nie pozbawia.

Wobec zakwestionowania przez organ rentowy prawdziwości świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach (spór dotyczył dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca), ciężar wykazania prawdziwości tego dokumentu prywatnego, w myśl art. 253 zd. 2 k.p.c., spoczywał na wnioskodawcy, jako osobie, która chce z tego dokumentu skorzystać.

Wnioskodawca sprostował temu obowiązkowi. Charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w spornym okresie 15 października 1990 roku do 31 marca 2000 roku w (...) Fabryce (...) w T. Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków: Z. P. i M. S.. Świadczenie mimo, iż nie pracowali w jednym dziale z wnioskodawcą, to jednak z racji zajmowanego stanowiska (obydwaj pracowali w warsztacie mechanicznym), niejednokrotnie spotykali wnioskodawcę przy jego codziennych obowiązkach. Posiadają więc wiedzę na temat codziennych obowiązków pracowniczych wnioskodawcy.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w postaci przesłuchania wnioskodawcy oraz zeznań świadków: Z. P. i M. S. wykazało, iż wnioskodawca w okresie od 15 października 1990 roku do 31 marca 2000 roku pracując na stanowisku hydraulika, wykonywał prace w warunkach szczególnych.

Odnosząc się do tego okresu zatrudnienia wnioskodawcy wskazać należy, iż świadkowie potwierdzili, iż wnioskodawca w tym okresie pracował w dziale utrzymania w ruchu **przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, gdzie jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A dział XIV poz. 25**. Ze spójnych zeznań świadków oraz skarżącego wynika, że wnioskodawca w spornym okresie pracował przy usuwaniu awarii instalacji, którymi przechodziła woda oraz para wykorzystywana w zakładzie do produkcji tkanin. Sieć rurociągów była rozmieszczona na terenie całego zakładu i znajdowała się we wszystkich oddziałach w zakładzie, w tym m.in. na wykańczalni, tkalni i przędzalni. Wnioskodawca naprawiał rurociągi bezpośrednio na oddziałach produkcyjnych. Ponadto wnioskodawca pracował na oddziale kotłowni, gdzie znajdowały się kotły parowe typu przemysłowego, produkujące parę. Wnioskodawca zajmował się bieżącą konserwacją oraz

naprawą (pracami remontowo-budowlanymi) tych kotłów oraz instalacji i urządzeń, które były w kotłowni. Te obowiązki wykonywał w pomieszczeniu kotłowni, gdzie poza nim pracował palacz, pomocnik palacza oraz rusztowy.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia.

Prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego są zaliczane do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, zgodnie z wykazem A dział XIV poz.1 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów.

Również prace oczyszczaczy przemysłowych kotłów parowych lub wodnych są pracami w szczególnych warunkach, zgodnie z wykazem A dział XIV poz. 2.

Ponadto praca w postaci: obróbki surowców włókienniczych i ich przędzenia jest pracą w warunkach szczególnych, zgodnie z wykazem A dział VII poz.1, prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych są pracami w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A dział VII poz. 4.

Skoro wnioskodawca w spornym okresie – jak wykazało postępowanie dowodowe – sprawował bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będącym w ruchu (kotłownia, przędzalnia, wykańczalnia, tkalnia), w którym jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie, to i jego pracę należy uznać za prace wykonywaną w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem **A dział XIV poz. 25**. Wnioskodawca cały czas w spornym okresie był bowiem narażony na szkodliwe warunki pracy.

Wnioskodawca wykazał zatem, że zarówno ze względu na rodzaj wykonywanej pracy jak i warunki, w których praca była wykonywana, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace w szczególnych warunkach przez łączny czas znacznie przekraczający 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca w dacie złożenia wniosku spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz wymagany okres zatrudnienia (25 lat), należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Dlatego też, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia(...) r. (tj. od dnia złożenia wniosku o emeryturę).